

TEKSTI VILLE BLÅFIELD
KUVAT PETRI KAIPIAINEN

Minusta tulee

isona

Raisiolaiset yhdeksäsluokkalaiset kirjoittivat liitutauluun tulevan ammattinsa. Yleinen arvostus ei valintoihin vaikuttanut.

▲ Autonamentajaksi haluava poika arvostaa lääkäreitä, palomiehiä ja poliiseja, arkkitehdin urasta haaveileva palomiehiä ja kirurgeja.

Kirjailijan ammattiin tähtäävä tyttö arvostaa sotilaita, taksikuskeja ja »kyttä», rakennusalan diplomi-insinööriksi haluava poika »armeijan palveluksessa olevia ihmisiä».

Raisiossa, Vaisaaren yläasteen 9G-luokalla omat urasuunnitelmat ja ammattien arvostus eivät kulje samaa latua. Vaisaaren

yläaste on oppilasmäärältään Suomen suurin.

Vielä hetki sitten käytävällä vellonut välituntimelu on laantunut oppitunnin ajaksi, ja 9G on pantu maantiedon sijaan pohtimaan omia unelma-ammattejaan.

Muutamassa tapauksessa listat sentään kohtaavatkin.

Poliisin ammatista haaveileva kelpuuttaa unelma-ammattinsa neljän eniten arvostamansa ammatin joukkoon, samoin kosmetologin tai maskeeraajan uraa suunnitteleva mainitsee samat ammatit arvostamiensa listalla.

Siinä hän poikkeaa koko maan keskiarvosta: Ammattien arvostus -tutkimuksessa kosmetologi sijoittuu kymmenen viimeisen joukkoon.

Omaa alaansa arvostavat myös lääketieteestä kiinnostuneet ysluokkalaiset: lääkäriksi tai farmaseutiksi haluava sanoo arvostavansa lääkäreitä ja sairaanhoitajia, ap-

teekkariksi tähtäävä lääkäreitä ja terveyskeskuslääkäreitä.

Kaikki pannaan miettimään

Vaisaaren koulussa, kuten yläasteilla ympäri Suomen, on juuri tehty suuria valintoja. Ysluokkalaiset ovat hakeneet jatkokoulutuspaikkoja lukioista, ammatillisista oppilaitoksista ja opistoista.

15- tai 16-vuotiaana tehty valinta antaa jo suuntaa ammatinvalintaan.

Biokemistiksi tai arkkitehdiksi haluavan on syytä opiskella pitkä matematiikka jo lukiossa, kosmetologiksi tai autonamentajaksi haluava pääsee uraputkeen suoraan ammatikoulun ovelta.

»Kaikki pannaan miettimään», opinto-ohjaaja **Kari Mäkinen** kertoo.

»Kaikilla ei ole hirvittävän tarkkaa näkemystä vielä syksyllä, mutta kun asioista yhdessä puhutaan ja mietitään, se alkaa selvitä.»

Tänä vuonna Vaisaaren ysiluokkalaisista on hakenut lukioon ensisijaisena vaihtoehtona 57 prosenttia ja ammatilliseen oppilaitokseen 42 prosenttia.

Hakematta yhteishaussa jätti vain yksi prosentti ysiluokkalaisista.

Sähköala vetää koko maassa

Ammatillisella puolella suosituin oli jälleen sähköala. Selvässä nousussa ovat rakennusalan opinnot.

Vuonna 2002 Vaisaaresta haki ammattikoulun rakennuslinjalle kuusi, viime vuonna 12 oppilasta. Tänä vuonna hakijoita oli 14.

Tässä ammattiryhmässä kiinnostus saattaa korreloida arvostuksen kanssa: rakennusalan ammatit olivat myös tuoreen Ammattien arvostus -tutkimuksen nousijoita.

Sähköala on suosittu koulutuslinja koko maassa.

Muita suosittuja aloja toisen asteen yhteis-

haussa ovat kauppa ja hallinto, hotelli- ja ravintola-ala, kone- ja metalliala, auto- ja kuljetusala, kauneudenhoito, viestintä ja kuvataide sekä sosiaali- ja terveysala.

Lukion valitsee reilu puolet ikäluokasta.

Opettajaksi halutaan

9G-luokkalaisista moni arvostaa opettajan ammattia. »Erityisesti yläasteen opettajaa», tarkentaa eräs. »Me nuoret nyt ollaan sellaisia kuin ollaan, ja opettajan pitää kestää.»

Opettajan ammatti on myös haluttu. *Hel-singin Sanomien* tänä keväänä teettämän tutkimuksen mukaan se on abiturienttien suosituin toiveammatti.

»Sen sijaan yleensä ammattien arvostuslistojen kärjessä komeilevat lääkärit eivät sijoittuneet lukiolaisten valinnoissa kärkeen; etenkin hammaslääkärin työ ei innostanut kuin ani harvoja», kertoi HS:n tutkimus (*Koulutusliite 11.2.2004*).

■ **Jaakko Hanhiniemi haluaa arkkitehdiksi (vas.), Rose-Marie Nurmi laivakokiksi, Stina Ivanoff ravintolakokiksi, Sanna-Maija Herranen kosmetologiksi, Jussi Lammi rakennusdiplomi-insinööriksi, Lotta Silén lääkäriksi, Heidi Granqvist lastentarhanopettajaksi, Karoliina Lummikko tanssijaksi, Inna Popova kirjailijaksi, Pasi Aaltonen autonasentajaksi, Jenni Nyman kosmetologiksi ja Sakari Tohmo arkkitehdiksi.**

Samanlainen epäsuhta tuntuu vallitsevan seksikkäällä media-alalla. Viestintä, tiedottaminen, markkinointi ja mainostaminen pärjäsivät hyvin lukiolaisten toiveammattitutkimuksessa, mutta Ammattien arvostus -tutkimuksessa alat sijoittuvat kehnon puoleisesti.

Riittääkö unelma-ammatti?

Vaisaaren ysiluokkalaisista moni pitää omia unelma-ammattejaan aliarvostettuina, esimerkiksi tanssijan urasta haaveileva **Karoliina Lummikko**.

»Aika monella on käsitys, että sen eteen ei tarvitsisi tehdä töitä, mutta se ei pidä paikkaansa», Lummikko sanoo.

»Tanssijana ei koskaan voi olla täydellinen, aina pitää pyrkiä parempaan. Se siinä viehättääkin.»

Ysiluokan jälkeen Lummikko aikoo suunata lukioon, eivätkä opinnot lukion jälkeenkään pelkkiin tanssitunteihin rajoitu.

»Alalla on kuitenkin aika korkea työttömyysaste ja huonot palkat. Joku toinen ammatti pitää varmaan olla siinä sivussa.»

Realistisia unelmia

Ysiluokkalaisten arvostuslistalla näkyy vain vähän kimaltelevaa ihailua, joka perinteisesti liitetään nuorten arvomaailmaan. Pari koululaista mainitsee näyttelijän ammatin, yksi muusikon.

Yhden äänen saa myös pukuompelija. »Se on aika vaikeaa hommaa kuitenkin.»

Omien unelma-ammattien suhteen ysiluokkalaiset tuntuvat huokuvan enemmän alistuvaa realismia kuin pontevaa unelmointia.

Kun kysytään, kuinka moni uskoo vielä pääsevänsä unelma-ammattiinsa, nostaa 21:stä oppilaasta kätensä vain viisi.

Toivoa taitaa kuitenkin olla: suomalaiset eläköityvät sellaista vauhtia, että kun nämä ysiluokkalaiset siirtyvät työelämään, on unelmatöitäkin tarjolla paljon nykyistä useammalle. □